

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Akın GÜRLEK** tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

22.04.2026

Gülderen YARLI

Van Milletvekili

Türkiye'de kadın cinayetleri, şüpheli kadın ölümleri, kadınlara yönelik şiddet ve kaybedilme vakaları uzun süredir münferit olaylar olmaktan çıkmış durumadır. Yaşanan bu olaylara dair cezasızlık politikaları, etkisiz soruşturma pratikleri ve kurumsal ihmallerle beslenen yapısal bir soruna dönüşmüştür. Özellikle kadınların kaybolduğu veya şüpheli biçimde yaşamını yitirdiği vakalarda, olayların aydınlatılması için gerekli olan hızlı, bağımsız ve etkin soruşturma mekanizmalarının işletilmediği; aksine delillerin zamanında toplanmadığı, kamera kayıtlarının incelenmediği veya silindiği, olay yerlerinin korunmadığı ve kritik ilk saatlerin değerlendirilmediği yönünde ciddi iddialar bulunmaktadır.

5 Ocak 2020 tarihinde kaybolan Gülistan Doku dosyası, aradan geçen yıllara rağmen aydınlatılamamış; aile ve kamuoyu tarafından dile getirilen şüpheler karşısında etkili bir yargısal süreç işletilmemiştir. Bu durum, kadınlara yönelik şiddet ve şüpheli ölümler karşısında cezasızlık algısını derinleştirmekte ve adalet mekanizmalarına duyulan güveni zedelemektedir. Bu süreçte kamu görevlilerinin olası ihmalleri ve sorumlulukları yeterince araştırılmamış, dosya uzun süre sürüncemede bırakılmıştır. Aynı şekilde, Doku'nun yakın arkadaşı Rojvelat Kızmaz'ın kaybolmasının ardından ilk günlerde etkin bir arama çalışması yürütülmemesi ve ölümünün şüpheleri giderecek şekilde aydınlatılmaması, kolluk kuvvetlerinin yükümlülüklerini yerine getirip getirmediği sorusunu gündeme getirmiştir.

Gülistan Doku dosyasında, aradan geçen 6 yılın ardından soruşturmanın "kasten öldürme" kapsamında genişletildiği ve aralarında kamu görevlileri ile yakınlarının da bulunduğu çok sayıda kişi hakkında işlem başlatıldığı kamuoyuna yansımıştır. Hastane kayıtlarının silindiğine ilişkin tespitler ve delil karartma iddiaları, dosyanın başından itibaren etkin bir soruşturma yürütülmediğine dair şüpheleri güçlendirmektedir.

Benzer biçimde Rabia Naz Vatan, Nadira Kadirova, Rojin Kabaiş ve Narin Güran dosyalarında da ortaya çıkan çelişkiler; adli süreçlerin şeffaf yürütülmediği, kriminal bulguların yeterince dikkate alınmadığı ve bazı vakalarda “intihar” değerlendirmesiyle dosyaların hızlıca kapatıldığı yönündeki kamuoyu algısını güçlendirmiştir. Bu durum, yalnızca bireysel adalet taleplerini değil, toplumsal güven duygusunu da derinden sarsmaktadır.

Kadın cinayetleri ve şüpheli ölümler söz konusu olduğunda, faillerin korunabildiği, delillerin karartılabildiği ve kamu görevlilerinin ihmallerinin cezasız kaldığı yönündeki yaygın kanaat; hukuk devleti ilkesini zedelemekte ve kadınların yaşam hakkını doğrudan tehdit etmektedir. Kadınların yaşam hakkını güvence altına almakla yükümlü olan kamu otoritelerinin, bu tür vakalarda etkili bir soruşturma yürütmemesi, aynı zamanda ulusal ve uluslararası insan hakları yükümlülüklerinin ihlali anlamına gelmektedir.

Öte yandan, söz konusu vakalarda ailelerin ve kadın örgütlerinin adalet arayışının çoğu zaman baskı, engelleme ve kriminalizasyonla karşılaştığı; hakikat talebinin kamusal alanda görünür olmasının dahi çeşitli biçimlerde sınırlandırıldığı görülmektedir. Bu yaklaşım, demokratik toplum düzeni ile bağdaşmadığı gibi, cezasızlık kültürünü daha da derinleştirmektedir.

Tüm bu nedenlerle; kadınların kaybolduğu, şüpheli şekilde yaşamını yitirdiği ve etkin soruşturma yürütülmediği iddia edilen vakaların bütünlüklü bir şekilde ele alınması, kamu görevlilerinin olası sorumluluklarının açığa çıkarılması ve benzer ihlallerin tekrarının önlenmesi için gerekli idari ve adli mekanizmaların işletilmesi zorunludur. Bu bağlamda, hem geçmişte yaşanan ihmallerin açığa çıkarılması hem de gelecekte benzer olayların yaşanmaması adına somut ve şeffaf adımlar atılması büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. Gülistan Doku soruşturmasında, ilk aşamada neden etkin ve kapsamlı bir arama ile delil toplama süreci yürütülmemiştir? Bu süreçte ihmali bulunan kamu görevlileri hakkında aradan geçen yıllara rağmen neden zamanında işlem yapılmamıştır?
2. Aynı dosyada gündeme gelen delil karartma, kayıt silme ve teknik verilerin yok edilmesine ilişkin iddialar hakkında hangi idari ve adli işlemler başlatılmıştır?
3. Soruşturmanın yıllar sonra genişletilerek yeniden ele alınmasının gerekçesi nedir? Bu gecikmenin sorumluluğu hangi kişi ve kurumlara aittir?

4. Kadınların şüpheli şekilde yaşamını yitirdiği veya kaybolduğu olaylarda, belli saatlerin kritik önemi dikkate alındığında kolluk kuvvetlerinin hızlı ve etkin müdahalesini zorunlu kılan özel bir mekanizma bulunmakta mıdır? Herhangi bir mekanizma işletilmiyorsa bunun gerekçesi nedir?
5. Rojvelat Kızmaz dosyasında arama çalışmalarının yetersiz kaldığı ve teknik imkanların kullanılmadığı yönündeki iddialar hakkında Bakanlığınızca herhangi bir inceleme yapılmış mıdır? Aynı dosyada yeniden ve bağımsız bir soruşturma başlatılması planlanmakta mıdır?
6. Rojin Kabaiş olayında, yurt ve üniversite yönetimi ile güvenlik ve idari personelin süreçteki sorumluluklarına ilişkin herhangi bir soruşturma açılmamasının gerekçesi nedir?
7. Rojin Kabaiş'ın kaldığı yurt ile eğitim gördüğü okul çevresinde kaybolmuş olması, söz konusu kurumların süreçteki sorumluluklarının araştırılması için yeterli bir gerekçe değil midir?
8. Narin Güran ve Rabia Naz Vatan dosyalarında soruşturma süreçlerinin yeterince şeffaf yürütülmediği ve bazı bulguların yeterince değerlendirilmediği iddiaları hakkında Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?
9. Yetkili kurumlarda görev yapan kişi ya da kişilerin yakınlarının suç iddialarına karıştığı durumlarda, soruşturmaların gerektiği şekilde yürütülmediği ve üstünün örtüldüğü yönündeki iddialar hakkında Bakanlığınızın bir açıklaması olacak mıdır? Bu iddiaları doğrular nitelikte, yıllar sonra çözüme kavuşturulan olay sayısı kaçtır?
10. Kadına yönelik şiddet ve şüpheli ölümler bağlamında ortaya çıkan cezasızlık algısının bakanlığınızca temel nedenleri nelerdir? Toplumda var olan bu algıyı ortadan kaldırmaya yönelik bakanlığınız tarafından hangi somut adımlar planlanmaktadır?
11. Bu tür vakalarda kamu görevlilerinin olası ihmallerinin sistematik olarak incelenmesi ve sorumlulukların açığa çıkarılması amacıyla bağımsız bir denetim mekanizması oluşturulması planlanmakta mıdır?
12. Türkiye'nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler (BM) Kadınlara Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına Dair Bildirge (CEDAW) ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'a rağmen kadınların yaşam hakkının korunmasında yaşanan eksikliklerin giderilmesi için hangi yasal ve idari düzenlemelerin yapılması öngörülmektedir?